

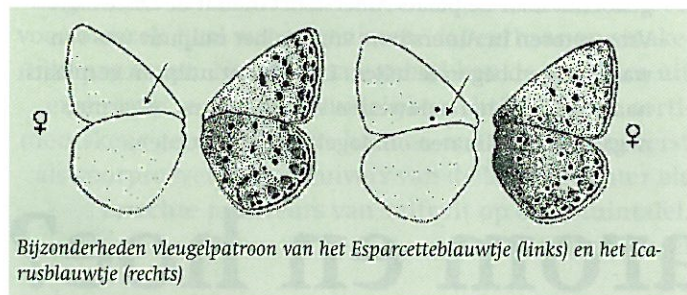
Tekst: Kars Veling

Icarusblauwtjes hebben toch wortelvlekken?

Blauwtjes boezemen veel mensen angst in. Kijk in de Nieuwe Vlinderdids (Tolman, 1999) en je ziet tientallen blauwtjes, die meestal nog blauw zijn ook. "Daar kom ik nooit uit", zegt men dan.

Als je alleen maar de soorten bekijkt die in Nederland voorkomen blijkt het erg mee te vallen. In natuurgebieden zijn naast het Heideblauwtje nog een viertal zeldzame blauwtjes aan te treffen. Buiten natuurgebieden kom je maar drie soorten tegen: Boomblauwtje, Bruin blauwtje en Icarusblauwtje.

Icarusblauwtjes zijn in het hele land aanwezig in bloemrijke graslanden en wegbermen. De belangrijkste waardplant (waar de rups van leeft) is Rolklaver. Een belangrijk kenmerk van het Icarusblauwtje zijn de wortelvlekken. Op bijgaande tekening uit de Veldgids dagvlinders worden de wortelvlekken aangegeven. Maar ja, wat als die er niet zijn?

Bijzonderheden vleugelpatroon van het Esparcetteblauwtje (links) en het Icarusblauwtje (rechts)

Van Weia Reinboud kwam de volgende melding:

Mijn kennis van vlinders is gering, dus toen ik op 10 juni op een spoedijk een veertigtal blauwtjes aantrof, ging het in mijn hoofd zo: o ja, van die extra vlekjes in de voorvleugel, dat is het Icarusblauwtje, maar zonder die vlekjes, ojee, goed kijken!

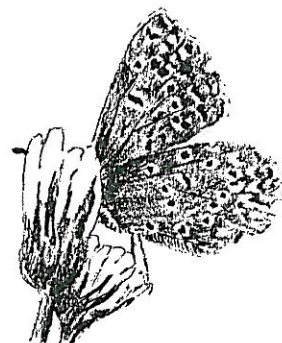
Ik bekeek ze allemaal en vond een mannetje zonder extra vlekjes, maar thuis met de boeken voor mijn neus kon het toch echt alleen het Icarusblauwtje betreffen of iets uit het buitenland. Slechts een boek (Elzeviers Vlinderdids van Higgins en Riley) vermeldt het bestaan van een vorm zonder wortelvlekken, forma icarinus.

Een dag later wilde ik met de videocamera de variatie gaan vastleggen, maar het was bewolkt en de vlekloze liet zich niet zien. Op de dertiende was het weer zonnig en het eerste mannetje dat ik zag was de gezochte! Het kan zijn dat door de ouderdom de vlekken slecht te zien zijn, de onderkant van de voorvleugel is er bovendien meestal slechter aan toe dan die van de achtervleugel,

maar ik denk toch niet dat het aan de afgevoegenheid van de dieren lag dat er veel variatie te zien was.

Ik vond temidden van 60 individuen, waarvan driekwart mannetjes, een mannetje en een vrouwtje zonder wortelvlekken en die heb ik later op het videoscherm overgetrokken (zie bijgaande tekening). De happen

uit de vleugels en de vaagheid qua tekening van deze afgevoegen dieren heb ik niet verdoezeld. Wel zag ik op de allerbeste opname dat bij het mannetje nog een miniem restje van de achterste wortelvlek over is.

Weia is niet de enige die de icarinus-vorm heeft waargenomen. De afgelopen jaren worden jaarlijks wel wortelvlekloze icarusblauwtjes gemeld. Zo weet ik van waarnemingen in Drenthe (Geert de Vries), Voorne (Vlinderwerkgroep), Terschelling (eigen waarneming) en Noord Kennemerland (Wim Klein Schiphorst). Dit laatste exemplaar is gefotografeerd en wordt hierbij afgebeeld.

Toch hoeft u niet te wanhopen, want verreweg de meeste blauwtjes houden zich aan de beschrijvingen in de meeste boekjes en hebben gewoon twee wortelvlekken.

Icarusblauwtje zonder wortelvlekken
FOTO: WIM KLEIN SCHIPHORST